

**ความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหาร
ในการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 74
สังกัดสำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร**

ชนิษฐา สิงหะ*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 74 สังกัดสำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ครูในโรงเรียนเครือข่ายที่ 74 สำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2559 จำนวนทั้งสิ้น 120 คน โดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการ วิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟาของ คอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.819 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เปรียบเทียบ ระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 74 สังกัดสำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกเพศ วิเคราะห์ค่าโดยใช้ค่า t-test แบบ Independent สำหรับประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของครู วิเคราะห์ ค่าโดยใช้ค่า (One-way analysis of variance) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 จึงทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffe Post hoc Comparison)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 74 สังกัดสำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ครูมีความคิดเห็น โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาลที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 74 สังกัดสำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05
3. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาลที่มีประสบการณ์ที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการที่ดี

ตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 74 สังกัดสำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

คำสำคัญ

ความคิดเห็น : การบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล ; การบริหารการศึกษา

บทนำ

ในสภาพสังคมปัจจุบันนั้น เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีผลทำให้วิถีชีวิตของสังคมและการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ใช้อยู่ต้องปรับเปลี่ยนให้ทันสมัย มีแนวทางการปรับปรุงการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่เป็นจุดร่วมกัน คือความสงบสุขของประชาชน สังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ประกอบกับปัญหาเศรษฐกิจของสังคมไทยตกต่ำลง ก่อให้เกิดปัญหามากมาย เช่น ปัญหาการว่างงาน หนี้สิน อาชญากรรม ยาปัญหาเสพติด เกิดขึ้นเป็นอย่างมาก ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการศึกษา จึงจำเป็นต้องสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีใหม่ เพื่อกำหนดกฎเกณฑ์สังคม ดังปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญ คือ การสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) สำหรับสังคมไทยเน้นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจของภาครัฐมากขึ้น

“หลักธรรมาภิบาล” หมายถึง หลักการบริหารแนวใหม่ (Modern Management) เป็นหลักการทำงาน ซึ่งหากมีการนำมาใช้เพื่อการบริหารงานแล้ว จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นว่าจะนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่ดีที่สุด คือ ความเป็นธรรม ความสุจริต ความมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล อันเป็นแกนหลักเพื่อการอยู่ร่วมกันภายในบ้านเมืองและสังคมอย่างมีความสุข และสามารถประสานประโยชน์ คลี่คลายปัญหาข้อขัดแย้งโดยสันติวิธีและพัฒนาสังคมให้มีความยั่งยืน (ฝ่ายวิชาการคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 2556) โดยวิธีดำเนินการเพื่อให้เกิดธรรมาภิบาล ก็คือการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน มีความโปร่งใส มีจิตสำนึกในความรับผิดชอบและสิ่งที่จะเอื้อให้เกิดการดำเนินการดังกล่าวได้ก็คือ การมีกฎระเบียบ มีแนวปฏิบัติที่รองรับการดำเนินการ (สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม, 2556)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 6 ได้กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพในการจัดกระบวนการเรียนรู้จำเป็นต้องมีการจัดให้

สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ช่วยฝึกทักษะกระบวนการคิด การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.2546)

การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี หรือที่เรียกกันว่า หลักธรรมาภิบาล (Good governance) เป็นมิติของกระบวนการใหม่การบริหารงานภาครัฐ ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญคือการเน้นบทบาทของผู้บริหารงานภาครัฐในฐานะที่เป็นผู้ให้บริการที่มี คุณภาพสูง ตามที่ประชาชนต้องการ การสนับสนุนให้เกิดความเป็นอิสระ ในการบริหารงาน แต่ละระดับมากขึ้น และเป็นหลักคิดในการบริหารองค์กรเพื่อประกันเรื่องข้อราษฎรบังหลวงและ ความไม่มีประสิทธิภาพ การบริหารงานอย่างโปร่งใส มีคุณภาพ ระบบธรรมาภิบาลจึงเป็นหัวใจ สำคัญยิ่งของทุกองค์กร ไม่ว่าหน่วยงานราชการหรือเอกชน แต่ต้องอาศัยการปรับตัวและเตรียมความพร้อมของประชาชนและผู้บริหารในทุกระดับ (ไชยวัฒน์ คำชูและคณะ. 2545: 12)

การใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการบริหาร สถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลว ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นบุคคลที่มีวิสัยทัศน์ มีความรู้ความสามารถ มีทักษะการบริหารงานด้วย ความซื่อสัตย์เป็นธรรม โปร่งใส เป็นแบบอย่างที่ดี จะส่งผลให้ได้รับความศรัทธาเชื่อถือจากครู นักเรียน ผู้ปกครองและคนในชุมชน ซึ่ง ชีระ รุญเจริญ (2545) ได้กล่าวว่า การบริหารโรงเรียน ขึ้นอยู่กับผู้บริหาร การที่จะบริหารสถานศึกษาให้มี ประสิทธิภาพต้องมีการบริหารรูปแบบใหม่ จัดหา ทรัพยากรทางวิชาการ และข้อมูลสารสนเทศ เน้น การบริหารโดยองค์คณะบุคคล พึ่งตนเอง มุ่ง ประโยชน์ต่อผู้เรียนเป็นหลัก ทั้งต้องทำงานด้วย ความรับผิดชอบ มีอิสระ มีการประสานงานร่วมมือ กับองค์กรหรือบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้ทุก ฝ่ายมีส่วนร่วมจัดการศึกษา มีการประเมินตรวจสอบเป็นระยะ ๆ อย่างโปร่งใส

ดังนั้นผู้วิจัย จึงได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 74 สังกัดสำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ในการนำหลักธรรมาภิบาลมาบริหารจัดการมาน้อยเพียงใด เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ไปเผยแพร่ให้ผู้บริหารสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปเป็นข้อมูลในการ เสริมสร้างการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาเพิ่มมากขึ้น ซึ่งส่งผลให้ สถานศึกษามีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 74 สังกัดสำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 74 สังกัดสำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ และประสบการณ์

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรเป็นครูในโรงเรียนเครือข่ายที่ 74 สังกัดสำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวนทั้งหมด 233 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือครูในโรงเรียนเครือข่ายที่ 74 สังกัดสำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 120 คน ได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie และ Morgan

ตัวแปรในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 74 สังกัดสำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร จำแนก 6 ด้าน คือ 1. ด้านหลักนิติธรรม 2. ด้านหลักคุณธรรม 3. ด้านหลักความโปร่งใส 4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม 5. ด้านหลักความรับผิดชอบ 6. ด้านหลักความคุ้มค่า

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ครูในโรงเรียนสังกัดเครือข่ายที่ 74 สำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 120 คน ได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie และ Morgan เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index Congruence : IOC) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ชัดเจนยิ่งขึ้น หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา โดยใช้สูตรของ ครอนบาช (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.82 โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ 1. ข้อมูลส่วนบุคคล 2. เนื้อหาที่จะทำวิจัย 3. ข้อเสนอแนะที่

เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์ค่าสถิติด้วย T- test แบบ Independent และ ANOVA (One – way analysis of variance) สำหรับตัวแปรเพศและประสบการณ์ปฏิบัติงาน

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

อภิปรายผลการวิจัย

1. การแสดงความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 74 สังกัดสำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเท่ากัน โดยมีความคิดเห็นในด้านหลักหลักความโปร่งใสมากที่สุด รองลงมาคือ หลักนิติธรรม รองลงมา คือ หลักความคุ้มค่า รองลงมาคือ หลักคุณธรรม รองลงมา คือ หลักการมีส่วนร่วม และ อันดับสุดท้ายคือ หลักความรับผิดชอบ ซึ่งอภิปรายในแต่ละด้านได้ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านหลักนิติธรรม โดยภาพรวมและรายข้อ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการออกกฎระเบียบ ข้อบังคับที่บุคลากรทุกคนให้การยอมรับความเต็มใจ ทั้งนี้เพราะ ผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 74 สังกัดสำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ให้ความสำคัญกับการออกกฎระเบียบ ข้อบังคับที่บุคลากรทุกคนให้การยอมรับ และผู้บริหารก็ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัยเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากรทุกคน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลพร จันเสียม (2555) ที่พบว่า ผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ กฎ ข้อบังคับต่างๆ เข้าใจในการเปลี่ยนแปลง กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับต่างๆ และผู้บริหารสามารถปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบ กฎข้อบังคับต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง

ด้านที่ 2 ด้านหลักคุณธรรม โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารมีอัธยาศัยมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ผู้ร่วมงานด้วยความจริงใจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรงของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ความสามารถ และคุณสมบัติอื่นๆ เพื่อให้เหมาะสมกับการเป็นผู้นำ มีความเมตตากรุณาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ผู้ร่วมงานด้วยความจริงใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มีชัย โสกันทด (2554) ที่พบว่า ผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม ทั้งด้านความรู้ ความสามารถ และคุณสมบัติอื่นๆ เพื่อให้เหมาะสมกับการเป็นผู้นำทางการศึกษา และเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ซึ่งจะต้องมีความเมตตากรุณาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจ และมีความจริงใจ แก่เพื่อนร่วมงาน ตลอดจนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เพื่อนร่วมงานได้

ด้านที่ 3 ด้านหลักความโปร่งใส โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารมีการประชุมวางแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณ เป็นอย่างระบบชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารมีการประชุมวางแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างเป็นระบบชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้ และการบริหารกิจการต่างๆมีการสรุปเปิดเผย และเปิดโอกาสให้บุคลากรตรวจสอบได้ เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง งบประมาณการใช้จ่าย มติการประชุม เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรินทร์ ส่งแสง (2551) ที่พบว่า การจัดซื้อ จัดจ้างในการบริหารงบประมาณเป็นไปตามแบบแผนที่กำหนดอย่างเป็นธรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารจะต้องดำเนินการตามระเบียบ กฎหมาย โดยเคร่งครัด หากดำเนินการไม่ถูกต้องตามระเบียบแบบแผน จะต้องมีความผิดได้รับทั้งในทางแพ่ง ทางอาญา และทางวินัย และจะต้องมีการตรวจสอบอยู่เสมอ

ด้านที่ 4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาโรงเรียน และร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนให้สอดคล้องกับสังคมในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ก่อเกียรติ สัพโส (2553) ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนของตนเปิดโอกาสให้บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครองชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร โดยสำรวจความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เปิดโอกาสให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนเนื่องจากครูผู้สอนใกล้ชิดนักเรียนมากที่สุด เป็นบุคคลที่ทราบถึงสภาพปัจจุบันและปัญหาของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สามารถนำผลการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนมาเป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน การจัดทำแผนงบประมาณของโรงเรียน การวางแผนดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ เช่น กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมทัศนศึกษานอกสถานศึกษา และการจัดหาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

ด้านที่ 5 ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารรับฟังและนำเสนอข้อร้องเรียนของบุคลากรไปดำเนินการอย่างเต็มความสามารถ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ มีการบันทึกเรื่องร้องเรียนและมีการรายงานผลการดำเนินการเกี่ยวกับข้อร้องเรียนนั้นให้บุคลากรรับทราบ และผู้บริหารเอาใจใส่ต่อปัญหาของบุคลากร จัดให้มีบริการสาธารณะสวัสดิการ อย่างมีคุณภาพเป็นธรรมรวมถึง ผู้บริหารมีการกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานของโรงเรียนเพื่อให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรพงษ์ ปัญญาอุดมกุล (2552) ที่พบว่า การตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาของบ้านเมือง และการ

กระตือรือร้นช่วยแก้ปัญหาตลอดจนความเคารพในความเห็นที่แตกต่าง และความกล้าหาญที่จะรับผลจากการกระทำของตนเอง

ด้านที่ 6 ด้านหลักความคุ้มค่า โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารมีการวางแผนและสำรวจความต้องการใช้วัสดุ และอุปกรณ์ของบุคลากรเพื่อให้สามารถนำมาใช้ได้อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติงานตามความจำเป็น มีการรณรงค์ให้บุคลากรร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและมีความประหยัดในการใช้ทรัพยากร หรือจัดกิจกรรมบำรุงรักษาทรัพยากรให้ใช้ได้ยาวนาน ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรีดา พรหมดี (2553) ที่พบว่า การใช้หลักความคุ้มค่าในการบริหารงานโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของงาน / โครงการ ใช้จ่ายงบประมาณอย่างเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ สนับสนุนให้บุคลากรทำแผนงาน โครงการเรียนการสอน หางบประมาณในการจัดการศึกษาอย่างเพียงพอ จัดสรรงบประมาณที่มีอยู่จำกัดให้คุ้มค่า ควบคุมดูแล อาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ ซ่อมแซมอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 74 สังกัดสำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน ครูที่มีเพศต่างกัน มีความความคิดเห็นต่อการบริหารงานของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายที่ 74 สังกัดสำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร มีการบริหารงานแบบใช้หลักการบริหารบ้านเมืองที่ดีภายในองค์กร โดยมีการปฏิบัติงานในลักษณะรูปแบบเดียวกันกับบุคลากรที่มีเพศแตกต่างกัน การทำงานโดยการยึดหลักประชาธิปไตย ความเสมอภาค ความเท่าเทียมกันของทุกคน ดังนั้น ครูที่มีเพศที่แตกต่างกัน จึงมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 74 สังกัดสำนักงานเขตจอมทอง สังกัด กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชนิ อ่อนแก้ว (2557) ที่ได้ศึกษาการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด เขตภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ แยกตามตำแหน่งต่างกัน เพศต่างกัน วุฒิการศึกษาต่างกัน และประสบการณ์การฝึกอบรมด้านการศึกษาพิเศษต่าง พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการใช้หลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันทุกด้านจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ผลจากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 74 สังกัดสำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่พบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารทุกคนปฏิบัติงาน

โดยยึดกฎระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงาน รวมทั้งผู้บริหารและบุคลากร ได้รับโอกาสในการรับรู้ข้อมูล ข่าวสาร หรือการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารบ้านเมืองที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล อีกทั้งผู้บริหาร สถานศึกษาส่วนใหญ่ใช้หลักประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมในการบริหารงานและการตัดสินใจ ซึ่งทำให้ บุคลากรได้รับความเสมอภาคมีความเท่าเทียมกันในการปฏิบัติงาน อันเป็นผลทำให้ความคิดเห็นของครูใน โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายที่ 74 สังกัดสำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ในการ ปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สันถวันท์ พยาเลียข (2552) ที่ได้ศึกษา การบริหาร โรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหาร โรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาล จำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์ทำงาน ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นการศึกษาของครูแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล ทั้งนี้เพื่อต้องการทราบถึงปัจจัยที่จะนำไปสู่การกระทำที่จะนำมาซึ่ง ผลสำเร็จในการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา
2. ควรมีการศึกษาสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน ที่ได้นำ หลักธรรมาภิบาลไปใช้ ซึ่งอาจจะได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ และ อาจเป็นแนวทางให้สถานศึกษาสนใจนำไป เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติงานให้เกิดหลักธรรมาภิบาลในหน่วยงานของตนต่อไป
3. ควรมีการศึกษาคูและผู้บริหารต่อการบริหารงานแบบการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 74 โดยการใช้เครื่องมือในการวิจัยแบบอื่น เช่น แบบสัมภาษณ์ แบบสำรวจ ซึ่ง เป็นการสื่อสารสองทาง ทำให้ผู้วิจัยเข้าใจและตีความข้อมูลได้ง่ายขึ้นและได้ข้อมูลเชิงคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

- ก่อเกียรติ สัพโส.(2553).*ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3.* วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร.
- ไชยวัฒน์ คำชูและคณะ.(2545).*การบริหารการปกครองที่โปร่งใสด้วยหลักจริยธรรม.*พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ
- ๑:สำนักพิมพ์น้ำฝน.
- ธีระ รุณเจริญ.(2545).*การบริหารเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้.*กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง.

- ปรีดา พรหมดี.(2553).การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร โรงเรียนชุมชนศรีจอมทอง เขตพื้นที่
การศึกษาเชียงใหม่ เขต 6.การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ฝ่ายวิชาการคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.(2556).หลักธรรมาภิบาล.สืบค้นเมื่อ 26
พฤษภาคม 2560, จาก <http://www.sci.ubu.ac.th>.
- พัชรี อ่อนแก้ว .(2557).การบริหาร โดยใช้หลักธรรมาภิบาลของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด เขต
ภาคใต้.วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สกลนคร.
- มีชัย โสกันทด.(2554).ระหว่างการใช้หลักธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความผูกพันต่อสถานศึกษา
ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- วิไลพร จันเสงี่ยม.(2555).ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหาร โดยใช้หลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลการ
บริหารของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 18.วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
บูรพา.
- สุรพงษ์ ปัญญาอุดมกุล.(2552).การบริหารงานวิชาการ โดยใช้หลักธรรมาภิบาลเป็นฐาน: กรณีศึกษา
โรงเรียนขุนควรวินัยคม อำเภอบึง จังหวัดพะเยา. การศึกษาค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- สุรินทร์ ส่งแสง.(2551).ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดัง เขต 2.วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- สันถวันท์ พยาเลี้ยง.(2552).การบริหาร โรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร เขต 1.วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม.(2556).บทความ: วาระแห่งชาติด้านจริยธรรม ธรรมาภิ
บาล และการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ /เอกสารวิชาการของสำนักงาน
การปฏิรูป ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม. กรุงเทพฯ : สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.(2546).สภาผู้บริหารหลักสูตรการบริหารการศึกษาแห่ง
ประเทศไทย.เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาวิชาการ เรื่อง โรงเรียนนิติบุคคล:มิติใหม่
ของการบริหารการศึกษา.